

เหตุปัจจัย มุมมอง และแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคัน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี
ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว*

SCHOOL DROPOUT PROBLEM AND FAMILY'S SOCIOECONOMIC
STATUS OF LOWER SECONDARY STUDENTS IN PATTANI'S PUBLIC
SCHOOLS: ITS FACTORS, PERSPECTIVES, AND SOLUTIONS

ซูฟเฟียน เจ๊ะมะ

Suffian Cheama

ชวลิต เกิดทิพย์

Chawalit Kerdtip

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University, Thailand

E-mail: youngs-phymath@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียน และ 2) รวบรวมมุมมองและแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาเหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียน มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 12 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่ปรึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และระยะที่ 2 รวบรวมมุมมองและแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ และบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้เป็นเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ระยะ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) เหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียน ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีดังนี้ การจ้างงานของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง และความพร้อมของผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน 2) มุมมองการออกกลางคัน คือ ปัญหาครอบครัวที่มีความ

* Received 7 June 2021; Revised 30 June 2021; Accepted 16 July 2021

เชื่อมโยงและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน และแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคัน มีดังนี้ การอบรมกลุ่มเกลาในสถาบันครอบครัว การส่งเสริมความมั่นคงทางอาชีพ และการช่วยเหลือปัจจัยยังชีพพื้นฐาน ที่จำเป็นต้องแก้ไขให้ครอบคลุมทุกปัญหา โดยต้องดำเนินการแก้ปัญหาไปพร้อมกันสำหรับทุกปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน ด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ล้วนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ: เหตุปัจจัยของการออกกลางคัน, แนวทางการแก้ปัญหา, สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม, นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น, โรงเรียนของรัฐในจังหวัดปัตตานี

Abstract

The objectives of this article were: 1) to study the reasons of factors to the student dropout and 2) to gather perspectives and solutions to the dropout problem of lower secondary school students in Pattani's Public Schools, That are affected by the family's Socioeconomic Status which is a qualitative research that the research was conducted in two phases: Phase 1, studying the reasons of factors to the student dropout. There were 12 key information takers, which were obtained by purposive sampling consisting of School director, student advisors, parents and students. The tools used were semi-structured interviews and Phase 2, gathered perspectives and approaches to solving student dropout problems. There were 5 key informants obtained by purposive sampling consisting of executives, heads of government agencies. And personnel of various departments, tools used as documents for group discussion Perform. Data analysis was carried out in both phases using content analysis method. The results of the research showed that 1) the reasons of factors to the student dropout those affected by the family's Socioeconomic Status are as follows: the employment of the parents, Parent education, and the parents' readiness to take care of their children, 2) the perspective of dropout is a family problem that is connected and related. And the solutions to the dropout problem are as follows: training in the family institute, Promoting career security, and basic subsistence assistance that need to be solved to cover all problems. The solution must be implemented simultaneously for all related problems. Because all factors are related to each other and affect each other.

Keywords: Reasons of factors to the dropout, Solutions, Socioeconomic status, Lower secondary students, Public schools in Pattani province.

บทนำ

การศึกษาเปรียบดังการสร้างรากฐานพลเมืองของชาติในการพัฒนาประเทศ ด้วยนานาประเทศในโลกต่างให้ความสนใจอย่างจริงจัง ต่อการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ภายใต้นโยบายการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) ไม่เว้นแต่ประเทศไทย ด้วยการศึกษาด้านศักยภาพของมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งมีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อประชาชนไทยทุกคน โดยได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม โดยการเปิดโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกกลุ่มทุกวัย ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ชัดเจน อันเป็นการศึกษาภาคบังคับของประเทศไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ในปัจจุบันระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการวางรากฐานชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขของพลเมือง กำหนดให้มีช่วงเวลาการจัดการศึกษาเป็น 9 ปีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและต้องสำเร็จการศึกษาอย่างน้อยที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หากพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ไม่ได้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนถือเป็นความผิดทางกฎหมาย ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าของบทลงโทษทางกฎหมายแล้ว ถือว่าไม่คุ้มค่ากับความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา (ยุพรัชต์ สนองคุณ, 2556) ซึ่งการจัดการศึกษาให้กับประชาชนนั้นเป็นการลงทุนของรัฐ ที่มีการใช้จ่ายทั้งทางด้านกำลังคน กำลังงบประมาณ กำลังทรัพย์ และเวลาที่สูญสิ้นไปในแต่ละปี แต่หากไม่บรรลุผลประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ย่อมทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าที่ก่อให้เกิดสภาวะวิกฤติปัญหาต่าง ๆ มากมาย ฉะนั้นแล้วการพัฒนาต้นทุนของประเทศ จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการพัฒนาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อประชากรมีการศึกษาที่ดีย่อมจะสามารถแก้ปัญหาควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้สำเร็จลุล่วงไปได้ แต่ในปัจจุบันสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของไทยยังมีปัญหา อันสะท้อนถึงการจัดการศึกษาที่ไม่ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในระบบการศึกษา (ประหยัด พิมพา, 2561) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถจำกัดแค่การให้การศึกษาได้เท่านั้น แต่ปัจจัยสำคัญที่ภาครัฐควรคำนึงถึง ซึ่งมีผลกระทบต่อแนวโน้มของการจัดการศึกษาในอนาคต ทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การเมือง และอื่น ๆ ซึ่งการจัดการศึกษาภายใต้การใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมด้วย ในความมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาในส่วนที่ยังไม่มีการพัฒนาได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษาที่เกิดจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งผู้เรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อย อาจมีโอกาสเข้ารับบริการทางการศึกษาลดลง

ด้วยขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือการเพิ่มช่องว่างด้านคุณภาพในการจัดการศึกษาที่เกิดจากการขาดแคลนทรัพยากรด้านเทคโนโลยี และอื่น ๆ โดยการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จึงต้องมีการพัฒนาฐานรากดังกล่าวควบคู่กันไป (กาญจนา เงารังษี, 2559) การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ สร้างผลผลิตในทุก ๆ ด้านที่ช่วยเพิ่มมูลค่าให้มาก ขจัดความยากจน สร้างความเท่าเทียมทางโอกาส สร้างความเสมอภาคในสังคม มีทักษะในการดำรงชีวิตที่สูงขึ้นสู่เป้าหมายที่เกิดมาตรฐานที่สูงทางสังคม ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของพลเมืองในประเทศ อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพจึงส่งผลอย่างยิ่งต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หากการจัดการศึกษาล้มเหลวย่อมส่งผลกระทบต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเช่นกัน ในทางกลับกันสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศดีส่งผลให้พลเมืองในประเทศมีคุณภาพทางการศึกษา แต่หากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแย่อย่อมไม่สามารถขจัดความยากจน ประชากรเสียโอกาสในทำงานหารายได้จนเดือดร้อนคร่ำ บูดรหลานเข้าถึงทางการศึกษาที่มีคุณภาพน้อยลง ไม่เอื้ออำนวยในการที่จะศึกษาต่อ อันนำไปสู่การออกกลางคันหรือไม่สามารถจบการศึกษาได้ตามระดับการศึกษาที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในภาคบังคับได้

ผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมถือปัจจัยที่กำหนดการออกกลางคันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) มีนักเรียนที่ออกกลางคันตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีจำนวนสูงกว่าระดับชั้นอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ด้วยสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบเป็นภูมิภาคแล้ว พบว่า ภาคใต้ชายแดนมีความยากจนสูงที่สุด โดยมีสัดส่วนคนจนสูงถึงร้อยละ 32.8 ของประชากรทั้งหมด หรือประชากรในภาคใต้ชายแดนเกือบ 1 ใน 3 เป็นคนจน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 3.8 เท่า ซึ่งมีทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในสถิติดังกล่าวด้วย ทั้งนี้พบว่า ปัตตานีเป็นจังหวัดหนึ่งใน 7 จังหวัดที่มีมิติทั้งความยากจนเรื้อรังและความยากจนรุนแรง โดยปัตตานีจำเป็นต้องให้ความสำคัญลำดับสูงในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา โดยในปี 2563 เกิดภาวะถดถอยรุนแรงของเศรษฐกิจอันเกิดผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ยิ่งตอกย้ำปัญหาความยากจนให้เลวร้ายยิ่งไปกว่าเดิม ซึ่งปัญหาความยากจนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแย่ลงไปเรื่อย ๆ แนวโน้มการออกกลางคันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเหล่านี้ก็จะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้สาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในส่วนของนักเรียน โรงเรียน และชุมชน (Adrienne I., 2006) สถานภาพทาง

เศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำลง อันนำไปสู่ความบกพร่องทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความเป็นไปได้ที่นักเรียนจากโรงเรียนมัธยมจะออกกลางคัน หากปัจจัยดังกล่าวจึงทวีความรุนแรงขึ้น ผลเสียสำหรับนักเรียนที่ต้องเผชิญกับความท้าทายนี้ยิ่งเพื่อพบปัญหามากยิ่งขึ้นเช่นกัน เนื่องจากนักเรียนบางคนต้องเผชิญกับความท้าทายเฉพาะ ที่ขัดขวางไม่ให้นักเรียนจบการศึกษาระดับมัธยมตอนต้นซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับได้

ด้วยปัจจัยข้างต้นที่กล่าวมา ส่วนใหญ่มุ่งเน้นปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ที่มีผลต่อกำหนดการจบการศึกษาหรือการออกกลางคันของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดปัตตานี ที่มีมิติทั้งความยากจน รื้อรัง ความยากจนรุนแรง ความเชื่อ ทศนคติ และความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งต่อการศึกษาปัจจัย มุมมอง และแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
2. เพื่อรวบรวมมุมมองและแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาเหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

1. ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นบุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่ปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน จำนวน 12 ท่าน

2. ประเด็นเนื้อหา มุ่งถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (Family's Socioeconomic Status: Family's SES) เป็นเหตุปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) ที่มีข้อความเกี่ยวกับเหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน

โรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อท่าน มีการขออนุญาตจัดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพระหว่างการดำเนินการสัมภาษณ์ ทำการเก็บข้อมูลจากเอกสารเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยการถอดเทปสัมภาษณ์คำต่อคำจากบทสัมภาษณ์ ทั้งหมด 12 บท บันทึกบทสัมภาษณ์ ตรวจสอบบทสัมภาษณ์อีกครั้ง เพื่อพิจารณาการถูกต้อง ความสอดคล้องของข้อมูล และความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ ทำการจัดแยกประเภทข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ของข้อมูล เน้นการหาประเด็นใจความสำคัญในแต่ละประเด็น มาทำการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่าง จัดระเบียบการบรรยายเนื้อหาของข้อความหรือถ้อยคำตามแนวคิดที่สัมพันธ์กัน ทำการวิเคราะห์หารูปแบบและใจความหลักของข้อมูล สร้างกรอบแนวคิดหลักการวิเคราะห์ข้อมูลโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก ทำการตรวจสอบและสะท้อนการคิดแปลความหมาย ตีความเพื่อเรียบเรียง และตรวจสอบความหมายกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมทำการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องจนครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปของข้อค้นสู่ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการเก็บข้อมูลในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 รวบรวมมุมมองและแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีประเด็นนำเสนอ ดังนี้

1. ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้บริหารและบุคลากรที่ดูแลนโยบายระดับท้องถิ่น คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานหอการค้าหรือนักธุรกิจ ในจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 5 ท่าน

2. ประเด็นเนื้อหา มุ่งถึงมุมมองต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว (Family's Socioeconomic Status: Family's SES) เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่มีประเด็นสนทนาเกี่ยวกับมุมมองและแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีการสนทนากลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง มีการขออนุญาตจัดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือบันทึกภาพระหว่างการสนทนากลุ่ม ทำการเก็บข้อมูลจากเอกสารเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยต่อไป

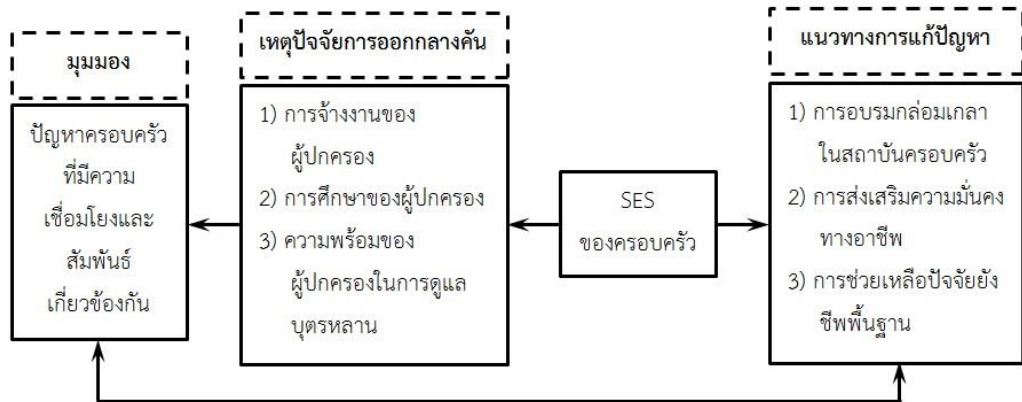
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ด้วยการถอดเทปบทสนทนากลุ่ม บันทึกบทสนทนากลุ่ม ตรวจสอบบทสนทนากลุ่มอีกครั้ง เพื่อพิจารณาการถูกต้อง ความสอดคล้องของข้อมูล และความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ ทำการจัดแยกประเภทข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ของข้อมูล เน้นการหาประเด็นใจความสำคัญในแต่ละประเด็น มาทำการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่าง จัดระเบียบการบรรยายเนื้อหาของข้อความหรือถ้อยคำตามแนวคิดที่สัมพันธ์กัน ทำการวิเคราะห์หารูปแบบและใจความหลักของข้อมูล สร้างกรอบแนวคิดหลักการวิเคราะห์ข้อมูลโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก ทำการตรวจสอบและสะท้อนการคิด แปลความหมาย ตีความเพื่อเรียบเรียงและตรวจสอบความหมายกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมทำการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องจนครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปของข้อค้นพบจากการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีผลการวิจัย พบว่า

1. เหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีดังนี้ 1) การจ้างงานของผู้ปกครอง 2) การศึกษาของผู้ปกครอง และ 3) ความพร้อมของผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน

2. มุมมองการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีต้นเหตุของเหตุปัจจัยมาจากปัญหาครอบครัวที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีดังนี้ 1) การอบรมกล่อมเกล่าในสถาบันครอบครัว 2) การส่งเสริมความมั่นคงทางอาชีพ และ 3) การช่วยเหลือปัจจัยยังชีพพื้นฐาน

ภาพที่ 1 สรุปเหตุปัจจัย มูมมอง และแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีผลจากการวิจัย ที่สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. เหตุปัจจัยของการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

1.1 การจ้างงานของผู้ปกครอง ด้วยสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน หากผู้ปกครองมีการจ้างงาน มีการประกอบอาชีพที่ดี มีรายได้ดี ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี ย่อมสามารถสนับสนุนให้บุตรหลานในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา แต่หากผู้ปกครองถูกเลิกจ้างงาน ตกงาน ไม่มีอาชีพที่มั่นคง ขาดรายได้ในการจุนเจือในครอบครัว ย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจออกกลางคันของบุตรหลาน ด้วยทางครอบครัวไม่สามารถสนับสนุนปัจจัยทางการศึกษาของบุตรหลานได้ มีความจำเป็นต้องให้บุตรหลานออกจากโรงเรียนเพื่อมาประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวอีกทางหนึ่ง เป็นไปตามแนวคิดของ Rendón, M. G. ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า SES ของครอบครัวมีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนนั้น เป็นผลจากการเลิกจ้างงานของผู้ปกครองหรือสมาชิกที่เป็นเสาหลักของครอบครัว อีกทั้งสภาพการถูกเลิกจ้างงานของคนในครอบครัวมีผลในวงกว้าง เมื่อคนในชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนตกงานเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานหรือเยาวชนในชุมชนหรือพื้นที่นั้น (Rendón, M. G., 2014) สอดคล้องกับ แวมารีแย มามะ ด้วยสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและปัญหาครอบครัว ทั้งการตกงาน ฐานะยากจน การขาดสภาพคล่องทางการเงิน ความไม่เอื้ออำนวยในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ทำให้การใช้ชีวิตของนักเรียนในวัยเรียนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นปกติสุข และขาดการ

พัฒนาการคุณภาพชีวิตในอนาคต ด้วยเหตุนี้การจ้างงานของผู้ปกครองจึงส่งผลกระทบต่อ การออกกลางคันของนักเรียน (แวมารีแย มามะ, 2558)

1.2 การศึกษาของผู้ปกครอง เนื่องจากสภาพความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ความคิด ทักษะ และ การตัดสินใจของผู้ปกครองมีผลต่อการตัดสินใจของบุตรหลาน เมื่อระดับ การศึกษาเดิมของผู้ปกครองดี ได้รับการส่งเสริมทางการศึกษาที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้ ผู้ปกครองมีความตระหนักที่จะส่งเสริมให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาที่ดีเช่นกัน แต่หาก ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาที่ต่ำ ย่อมส่งผลให้ผู้ปกครองไม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับ การศึกษาของบุตรหลาน ด้วยผู้ปกครองขาดการส่งเสริมทางการศึกษาที่เหมาะสม ขาดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่เหมาะสม ขาดความเชื่อว่าการศึกษา สามารถสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ นูร์ซีตา เพอแอสละ ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการศึกษาของบุตรหลานน้อยลง อันเนื่องมาจากผู้ปกครองได้รับ การส่งเสริมทางการศึกษาที่น้อยเช่นกัน เมื่อระดับการศึกษาของคนในครอบครัวต่ำ ทำให้ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการศึกษา และไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา โดย ผู้ปกครองเชื่อว่าไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูงก็สามารถทำงานมีรายได้ การศึกษาไม่เกิด ประโยชน์ต่อการดำรงชีพ ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความคิดในการส่งเสริมและสนับสนุนด้าน การศึกษาของบุตรหลานน้อยลงไปด้วย อันนำไปสู่การตัดสินใจให้บุตรหลานออกกลางคันเพื่อ ทำงานเลี้ยงชีพ และมีความคิดว่าสิ่งที่เรียนไปไม่สามารถนำมาประกอบอาชีพได้จริง (นูร์ซีตา เพอแอสละ, 2562) เช่นเดียวกับ Phannith Peth ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนโดยส่วนใหญ่ไม่ได้มอง ถึงความสำคัญของการศึกษา ว่าการศึกษาเป็นเสมือนสะพานเชื่อมที่สำคัญสำหรับอาชีพใน อนาคตของหน้าของบุตรหลาน ผู้ปกครองบางคนขอให้บุตรหลานออกจากโรงเรียนที่โรงเรียน เพื่อไปทำงาน เพราะผู้ปกครองมักคิดว่าการศึกษาไม่ได้ทำให้บุตรหลานได้งานที่ดีขึ้นในอนาคต จึงไม่มีแรงจูงใจในการส่งเสริมให้บุตรหลานมีการศึกษาที่สูงขึ้น อันเป็นเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การออกกลางคันของนักเรียนที่สำคัญ (Phannith P., 2019)

1.3 ความพร้อมของผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน ครอบครัวถือเป็นสถาบัน พื้นฐานที่สำคัญที่สุดของคน ครอบครัวเป็นสถาบันแรกๆที่เสมือนแบบอย่างในการเรียนรู้ของ นักเรียน สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีบทบาทสำคัญในการอบรมบ่มเพาะคุณลักษณะ นิสัย พฤติกรรม ทักษะ และความคิดของบุตรหลานก่อนการออกสู่สังคมภายนอก หากครอบครัวมี ปัญหาต่าง ๆ เข้ามารุมเร้า ทั้งการหย่าร้าง การแยกกันของพ่อแม่ การย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยตาม การจ้างงาน ความขัดแย้งภายในครอบครัว อันนำไปสู่การขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดการอบรม สั่งสอนการให้คำแนะนำ หรือแม้แต่ความรุนแรงภายในครอบครัว ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อสภาพ ร่างกายและจิตใจของบุตรหลานทั้งสิ้น สอดคล้องกับ จุฑามาศ เพ็ชรดำ ด้วยปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งครอบครัวมีฐานะยากจน ครอบครัวต้องย้ายถิ่นที่อยู่ตามการจ้างงาน การย้าย โรงเรียนบ่อยของนักเรียนตามผู้ปกครอง คนในครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ไม่ดี

ต่อการศึกษา นักเรียนขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากคนในครอบครัว ส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาพฤติกรรมเกรง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไม่สนใจเรียน ผลการเรียนตกต่ำ หรือแม้แต่การให้บุตรหลานแต่งงานมีครอบครัวก่อนวัยอันควรโดยไม่คำนึงถึงการศึกษาและอนาคตข้างหน้า ซึ่งบุคคลที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองนั่นเอง (จุฑามาศ เพ็ชรดำ, 2559) ซึ่งมีความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันกับ Destin, M. et al. ซึ่งกล่าวไว้ว่า การที่พ่อแม่ตัดสินใจชี้้นำลูก ๆ ปฏิบัติ หรือการที่ลูกได้เห็นในชีวิตพ่อแม่เป็นตัวอย่าง เกิดเป็นความฝังใจแล้วนำไปเชื่อมโยงระหว่างกับความสำเร็จและวิถีชีวิตของพ่อแม่ ซึ่งกลายเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จทางการศึกษาของบุตรหลาน โดยการศึกษาของพ่อแม่กับบุตรหลานมักจะมีความสำเร็จที่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ในหลายครอบครัวประสบปัญหาอื่น ๆ เข้ามามากมายที่เชื่อมโยงมาจากการขาดความพร้อมของการสร้างครอบครัว ที่มีผลต่อความคิดในการสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน (Destin, M. et al., 2019)

2. มุมมองและแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

มุมมองของการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจาก SES ของครอบครัว มีต้นเหตุหลักที่เกิดจากเหตุปัจจัยทั้งการจ้างงานของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง และความพร้อมของผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน มาจากปัญหาครอบครัวที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ด้วยครอบครัวเป็นทั้งองค์กรและสถาบันทางสังคม ที่สมาชิกภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์และอยู่อาศัยร่วมกัน โดยสมาชิกแต่ละคนล้วนมีหน้าที่เพื่อการดำรงอยู่ของครอบครัวที่แตกต่างกัน ทั้งการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว การดูแลบ่มเพาะบุตรหลาน การเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว หรือแม้แต่การสนับสนุนความต้องการของครอบครัว ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกัน เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม การศึกษา และอื่น ๆ ในทางกลับกันก็ส่งผลกระทบต่อครอบครัวทั้งทางที่ดีหรือก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งความยากจน การขาดศึกษา การหย่าร้าง การทะเลาะวิวาท การย้ายถิ่นฐาน ความไม่มั่นคงของครอบครัว การไม่อบรมขัดเกลาบุตรหลานอย่างเพียงพอ การใช้ความรุนแรง สุขภาพกาย สุขภาพจิตของคนในครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาครอบครัวที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน สิ่งเหล่านี้ส่งผลยิ่งต่อการสนับสนุนการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว สอดคล้องกับ สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ ทั้งนี้ปัญหาที่นักเรียนประสบนั้นไม่ได้เพียงปัญหาเดียว หากแต่นักเรียนต้องพบเจอปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันหลายปัญหา ตั้งแต่ครอบครัวมีฐานะยากจนเพราะผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพที่ไม่แน่นอนต้องย้ายที่อยู่บ่อย นักเรียนจึงต้องอพยพย้ายติดตามผู้ปกครอง ผู้ปกครองนักเรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ต้องการให้นักเรียนออกจากโรงเรียนช่วยทำงานและหารายได้เลี้ยงครอบครัว ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน

ผู้ประกอบการเน้นการทำงานหารายได้มากกว่าการสนใจดูแลเอาใจใส่บุตร สภากวาดล้อมทางบ้านไม่เอื้ออำนวยต่อการมาเรียน สถานที่ตั้งของบ้านนักเรียนที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม สภาพแวดล้อมของชุมชนอันเป็นสถานที่ตั้งของบ้านนักเรียนอยู่ในชุมชนแออัด อยู่ใกล้แหล่งอบายมุข จึงทำให้นักเรียนมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคัน (สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Cookson Jr, P. W. เมื่อพิจารณาปัญหาของนักเรียนแล้ว พบว่าปัญหาหลักที่เรียนมีมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย นักเรียนที่มีความยากจนสูง ขาดการสนับสนุนสำหรับโภชนาการ สุขภาพอนามัย ขาดการได้รับการบริการจากสังคม และขาดการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ได้รับมาผ่านชุมชน จึงควรมีการสนับสนุนระดับความช่วยเหลือเพิ่มเติมให้นักเรียนเหล่านี้เพื่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ มากมายที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน (Cookson Jr, P. W., 2020)

แนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

1. การอบรมกล่อมเกลานิสัยในสถาบันครอบครัว เป็นแนวทางในการบ่มเพาะให้สมาชิกภายในครอบครัวโดยเฉพาะบุตรหลาน มีคุณลักษณะ พฤติกรรม ความเป็นอยู่ และการปฏิบัติตนเป็นไปตามวัฒนธรรมครอบครัวหรือวัฒนธรรมชุมชน โดยมีวิธีการต่าง ๆ ทั้ง การอบรมสั่งสอนด้วยวาจา การทำตนให้เป็นแบบอย่าง การดูแลเอาใจใส่ การลงโทษ การสร้างแรงจูงใจด้วยการให้รางวัล การสร้างเกณฑ์หรือข้อตกลงร่วมกัน และการให้เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้บุตรหลานหรือคนในครอบครัวมีอุปนิสัย พฤติกรรม ความคิดความอ่าน การตัดสินใจ ความประพฤติ และการกระทำตน ไปในทางที่ถูกต้องหรือแนวทางเดียวกันกับความต้องการของวัฒนธรรมครอบครัว ซึ่งหากครอบครัวการอบรมกล่อมเกลานิสัยบุตรหลานหรือคนในครอบครัวในทางที่ดีที่ควร ย่อมสามารถเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของบุตรหลานได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Blondal, K. S. and Adalbjarnardottir, S. ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเลี้ยงดูบุตรหลานของสมาชิกในครอบครัวสามารถบ่งบอกถึงแนวโน้มของการออกกลางคันของบุตรหลานได้ เนื่องจากรูปแบบการเลี้ยงดูอาจปรับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการออกกลางคัน แต่ไม่ใช่ในทุกกรณี จะประสบผลสำเร็จเฉพาะในครอบครัวที่มีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการเลี้ยงดูบุตรหลานที่ดีช่วยลดโอกาสในการกลางคันของบุตรหลาน อันเกิดจากการให้ความสำคัญของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกที่มีคุณภาพ ที่จะสามารถลดโอกาสในการออกกลางคันได้ (Blondal, K. S. & Adalbjarnardottir, S., 2009) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นุรซีตา เพอแอสละ การดูแล อบรมเลี้ยงดู และปลูกฝังของแต่ละครอบครัวมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจจะใช้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ปัจจุบันเป็นแนวทางการอบรมกล่อมเกลานิสัยบุตรหลานเห็นโทษของการมั่วสุม เกล่ ยาเสพติด การรู้เท่าทันภัยรอบตัวที่สามารถเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน กฎหมาย การบ้าน

การเมือง หรือการใช้หลักทางศาสนาเป็นแนวทางการอบรมกล่อมเกลา โดยเฉพาะการอบรมปลูกฝังตามหลักศาสนาอิสลาม ในการกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเอง มีความหนักแน่นในการที่จะดำเนินชีวิต กระทำตามบทบัญญัติของศาสนา การมีค่านิยมประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี และรู้จักผิดชอบชั่วดี เพื่อให้สามารถแยกแยะการกระทำที่พึงประสงค์และแนวคิดที่ดีต่อการใช้ชีวิตของบุตรหลาน (นุรซีตา เพอแอสละ, 2562)

2. การส่งเสริมความมั่นคงทางอาชีพ เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับรากหญ้าไปสู่ระดับสูงสุด ด้วยการปรับโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนครอบคลุม ลดความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความยากจนของประชาชน สร้างโอกาสในพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในครอบครัว การพัฒนาการให้ความช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการส่งเสริมการใช้สิทธิแรงงานขั้นพื้นฐานในสถานประกอบการ ทั้งความปลอดภัย ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน สิทธิมนุษยชน สุขอนามัยสวัสดิการแรงงาน การศึกษา และระบบการคุ้มครองสิทธิทางสังคม บนพื้นฐานความเหมาะสมกับการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang, H. การส่งเสริมทางฐานะของครอบครัวให้มีความมั่นคง ทั้งรายได้ อาชีพ และคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีแนวทางในความพยายามของพ่อแม่ เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฐานะทางการเงิน เกิดความร่ำรวย ย่อมมีความสามารถในการขยายช่องว่างความสำเร็จของบุตรหลานได้ ทั้งการประกอบอาชีพด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงระบบการจ้างงาน อันนำไปสู่ความมั่นคงของงานและรายได้ ช่วยลดปัญหาที่จะกระทบต่อครอบครัว (Huang, H., 2015) สอดคล้องกับ Phannith Peth นักเรียนมีโอกาสน้อยที่จะออกจากโรงเรียนเพื่อไปทำงาน เมื่อชุมชนของนักเรียนสามารถจัดหาเงินเดือนให้คนในชุมชนได้ มีโอกาสในการจ้างงานมากมายที่มีอยู่ในชุมชน ช่วยลดการออกจากชั้นเรียนของนักเรียนที่ผู้ปกครองให้ออกมาช่วยทำงานมากขึ้นในแต่ละวัน ส่งผลให้นักเรียนมีปัญหากการลาออกจากโรงเรียนน้อยลงเช่นกัน จากการศึกษาวิจัยหลายชิ้นพิสูจน์ในทำนองเดียวกันว่าการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและเงื่อนไขของชุมชนที่ให้โอกาสการจ้างงานในชุมชนกำลังพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญของการออกกลางคัน (Phannith P., 2019)

3. การช่วยเหลือปัจจัยยังชีพพื้นฐาน เป็นการลดหรือแบ่งเบาภาระในครัวเรือนของประชาชน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการศึกษาบุตรหลานของแต่ละครอบครัว ซึ่งมาจากนโยบายความช่วยเหลือทั้งจากภาครัฐและเอกชน ในการบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นทุนการศึกษา งบประมาณสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเรียน การปรับปรุงลักษณะโครงการเศรษฐกิจ การสนับสนุนปัจจัยสาธารณสุขพื้นฐาน และอื่น ๆ โดยการวิเคราะห์จากสิ่งประชาชนประสบปัญหาจริง เก็บข้อมูลของปัญหา วางแนวทางการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดำเนินการช่วยเหลือในเชิงรุก การบูรณาการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนจริง

สร้างเครือความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์ และการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง การช่วยเหลือที่ถึงมือประชาชนที่ประสบปัญหาจริง อันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ความเห็นของ ยูพริซต์ สอนองคุณ โรงเรียน ชุมชน ภาครัฐ และเอกชนควรดำเนินการทำความเข้าใจ ให้ความรู้กับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงประโยชน์ของการศึกษา มีการ สนับสนุน เสริมสร้างแรงจูงใจในการศึกษาของบุตรหลาน มีการช่วยเหลือปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง ทุนการศึกษา หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน อาหารกลางวัน จัดทำกิจกรรมส่งเสริมรายได้ ระหว่างช่วงวันหยุดหรือปิดภาคเรียนของแต่ละปีการศึกษา มีการจัดการฝึกอบรมพื้นฐานอาชีพ ให้กับนักเรียนหรือผู้ปกครองนักเรียน เพื่อที่จะสามารถในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเลี้ยง ครอบครัวได้ ประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา ช่วยเหลือปัจจัยยังชีพพื้นฐานของประชาชน (ยูพริซต์ สอนองคุณ, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Destin, M. et al. ซึ่งกล่าวไว้ว่า เป็นความท้าทายของชุมชนและโรงเรียนที่ต้องเผชิญกับ ความจำเป็นในการคลี่คลายกระบวนการในแง่มุมต่าง ๆ ของเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม สำหรับการหาแนวทางและความช่วยเหลือร่วมกันในการส่งเสริมอาชีพ โอกาสความก้าวหน้าใน อาชีพ ลดความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความยากจน การแยกที่อยู่อาศัย การเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน เพิ่ม โอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกในสถานการณ์ชีวิตของคนใน ชุมชนต่อ (Destin, M. et al., 2019)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า เหตุปัจจัย มุมมอง และแนวทางการแก้ปัญหาการออก กลางคันของนักเรียน ที่ได้รับผลกระทบจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว นั้น มีความเกี่ยวข้องครอบคลุมปัญหาทั้งฐานะทางเศรษฐกิจ พื้นฐานความรู้หรือการศึกษา และ ความรักความอบอุ่นของคนในครอบครัว โดยต้องดำเนินการแก้ปัญหาไปพร้อมกันทุกปัญหาที่มี ความเกี่ยวข้องกัน ด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ล้วนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและส่งผลกระทบซึ่งกัน และกัน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ 1) ควรปรับ รูปแบบหรือลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลตามสถานการณ์หรือบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ สามารถเข้าถึงเหตุปัจจัยของปัญหาดังกล่าวที่มีความแตกต่างกรณีวิจัยในครั้งนี้ 2) ควรหยิบยก แนวทางที่มีความหลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความเป็นสังคมพหุ วัฒนธรรม 3) ควรขยายขอบเขตพื้นที่ของการศึกษาวิจัยให้กว้างขึ้น เพื่อให้สามารถค้นพบเหตุ ปัจจัย มุมมอง และแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันที่ครอบคลุมพื้นที่ที่มีลักษณะเดียว ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิผลมากขึ้น และ 4) ควรมีการนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ยังหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา และพัฒนา ทั้งนี้หากได้นำการวิจัยนี้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ปัญหา ย่อมนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตของพลเมืองที่สอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 (Education in Thailand 2018). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กาญจนา เวงรัมย์. (2559). การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารสมาคมนักวิจัย, 21(2), 13-18.
- จุฑามาศ เพ็ชรดำ. (2559). แนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นุรชิตา เพอแผละ. (2562). การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและวางรูปแบบการป้องกันความเสี่ยงในการออก กลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัดสงขลา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 19(2), 90-103.
- ประหยัด พิมพา. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 7(1), 242-249.
- ยุพรัตน์ สนองคุณ. (2556). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- แวมารีย์แย มะมะ. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันเนื่องจากฐานะยากจนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดปัตตานี ประเทศไทย. ใน วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับภาคของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน. เรียกใช้เมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563 จาก http://164.115.40.50/statv5/list.php?id_branch=3/
- สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปลายโรงเรียนข้ามแก่นนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ. วารสารมหาวิทยาลัยวารสาร, 4(2), 92-101.

- Adrienne I. (2006). High school dropout determinants: The effect of poverty and learning disabilities. *The Park Place Economist*, 14(1), 72–79.
- Blondal, K. S. & Adalbjarnardottir, S. (2009). Parenting practices and school dropout: A longitudinal study. *Adolescence*, 44(176):729-49.
- Cookson Jr, P. W. (2020). Measuring Student Socioeconomic Status: Toward a Comprehensive Approach. In *School Finance Series* Palo Alto, California . Learning Policy Institute.
- Destin, M. et al. (2019). Do student mindsets differ by socioeconomic status and explain disparities in academic achievement in the United States? *AERA open*, 5(3), 233–285.
- Huang, H. (2015). Can students themselves narrow the socioeconomic–status–based achievement gap through their own persistence and learning time? *Education policy analysis archives*, 23(1), 108.
- Phannith P. (2019). Causes and Solutions on School Dropouts: A Case Study in Lower Secondary Schools of Kampong Speu Province, Cambodia. Pattani: Prince of Songkla University.
- Rendón, M. G. (2014). Drop out and “disconnected” young adults: Examining the impact of neighborhood and school contexts. *The Urban Review*, 46(2), 169–196.